

Seminář 5 Humanistický přístup: možnosti a omezení

Skládá se z čtyř částí:

- Rozbor domácího úkolu 2 z pohledu pozici diváka, kritika, experta, a odborníka
- Příklad aplikace filmu *Cloud cover* jako projektivního testu
- Humanistický pohled na zločin
- Omezení a možnosti humanistického přístupu (analýza filmu *Electropolis*)

Domácí úkol 2:

pozice a její implementace

Pozice diváka, kritika, experta, a nebo
pomáhajícího odborníka

Důslednost její implementace

Stylistika, odpovídající pozici

Kritéria volby a porovnání filmů

Expert: porovnání filmu a teoretických základů

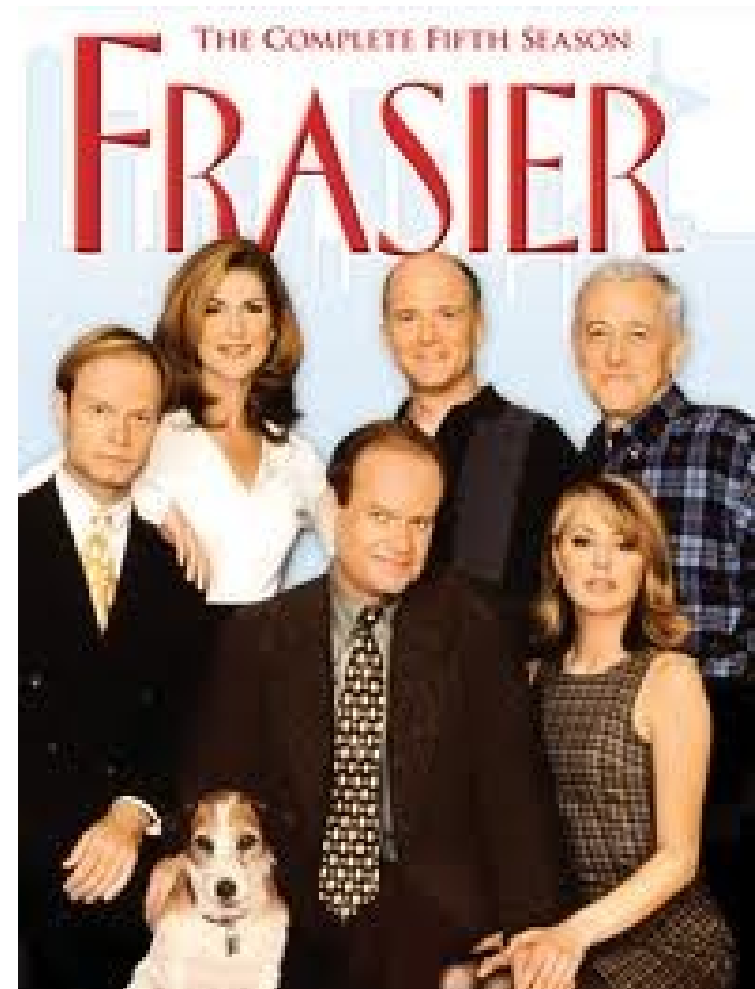
Víceúrovňová analýza problému: úroveň jednotlivce, veřejnosti a systému institucí

Film se porovná s svou představou o problému nikoli s svým osobním míněním

Předpokládá se přesný výklad svého postoje

Volba nebo složitějšího filmu a nebo kritizování filmu, vysilujícího předsudky

Příklad 1 Normy jako zdroj protikladu a disharmonie

Příklad 1: hlavní pojem a přístupy

První film projevuje tuto vlastnost veřejnosti, o níž tvrdí reflexivní přístup: společnost vysílá normy, které jsou protikladní navzájem, a tím komplikuje sebevědomí

Ale druhý ukazuje na možnost zbavit se předpisu veřejnosti ve vztazích, jež se způsobí akceptování sebe a jiných

Příklad 1: doporučení „Kdyby to byl esej“

Více fokusu na problém

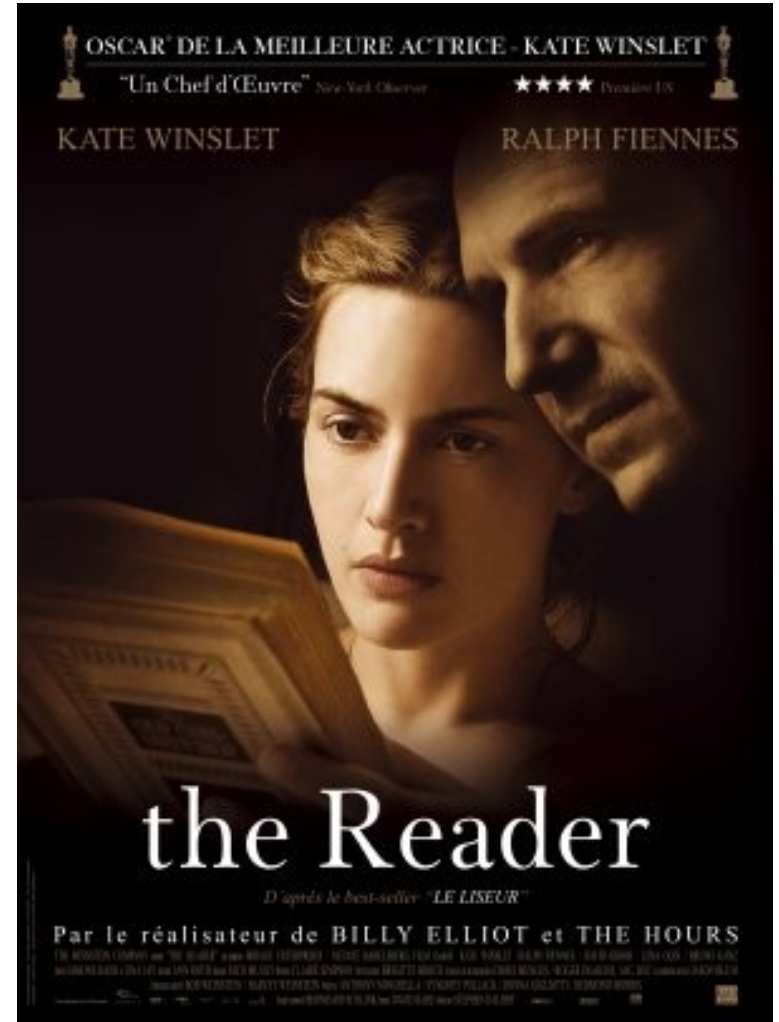
Důslednější implementace kritérií
porovnání (smysl pro humor, veřejnost
a jednotlivce)

Je silnou stránkou to, že to není
vyprávění příběhu, ale kostry filmů se
dá popsat přes nějaký přístup

Příklad 2: postoj k tématu oběti a kata

INGLOURIOUS BASTERDS IS ON BLU-RAY™ HI DEF & DVD DECEMBER 15
COURTESY OF UNIVERSAL HOME ENTERTAINMENT

Příklad 2: hlavní pojem a přístupy

Filmy mají společnou vlastnost: pochybují o tom kdo je obětí, a kdo je katem

Konvencionální hranice dobra a zla se mění, aby byly vypracovány na jiném základu

Oba filmy patří reflexivnímu přístupu, ale prostředky, jenž se využívá za účelem reflexe, jsou různé

Příklad 2: doporučení „Kdyby to byl eseje“

Propojit témata různých uměleckých prostředků ve filmech

Kulturní kontext každého z filmů (film ve 1. filmu, knihy ve 2. filmu)

Pochyb v hrdinně a pochyb v katu: projev jiných stran osobnosti

Příklad 3: marnost snah stát se ideálním rodičem

Příklad 2: hlavní pojem a přístupy

Paradoxní porovnání kvůli adresátu filmů, první je pro moderní rodiny a dospěli, ale druhý je pro děti, v takovém porovnání je dost možnosti způsobit diskuzi: když děti se dívá na Broučci, dokážou akceptovat různobarevnost moderních rodin

Klíčové dilema rodičovství: kdo jsem, zprostředkovatel mezi dítětem a veřejností, a nebo bráním před tlakem veřejnosti

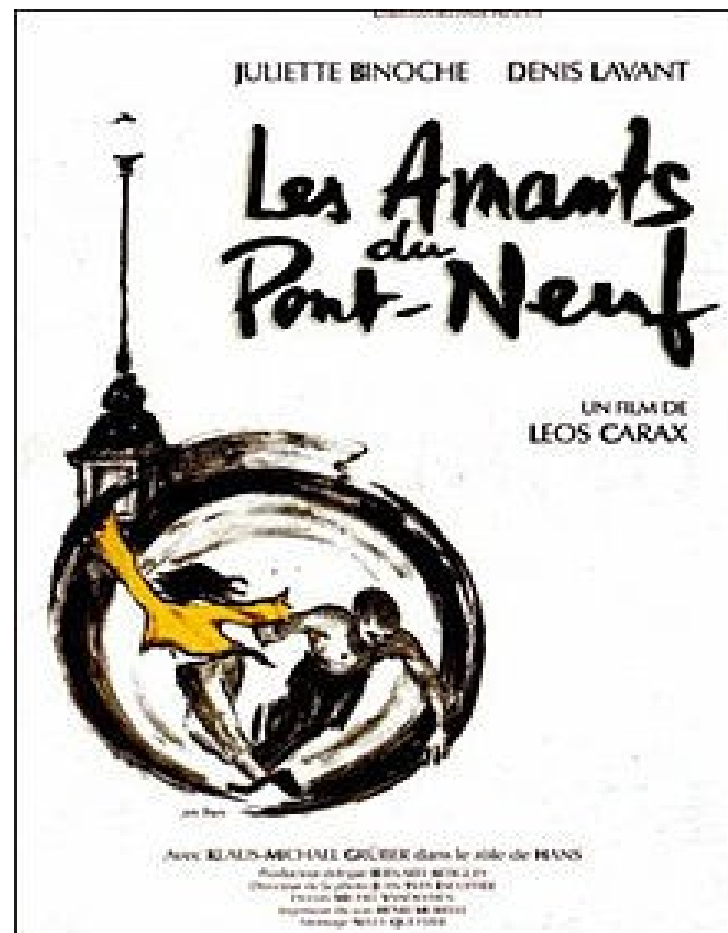
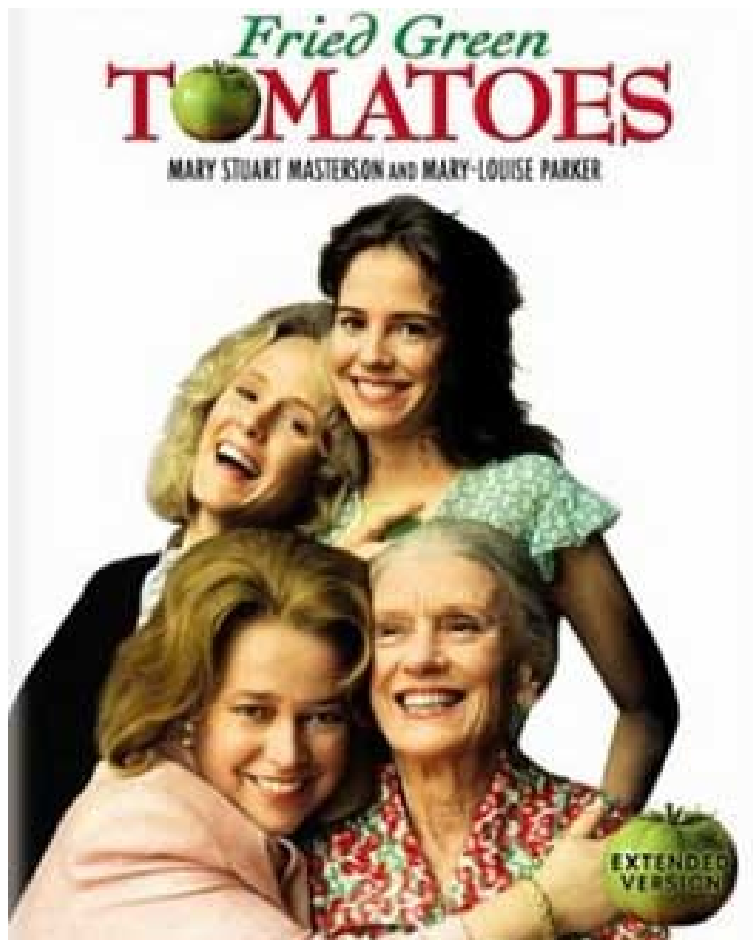
Příklad 3: doporučení „Kdyby to byl esej“

Důslednější popis problému ideálního rodičovství přes odpověď na následující otázky:

Zdá se vám rodiči z prvního filmu svobodnější než z druhého?

Co je zdrojem, omezujícím spontánnost projevu citů a pūd?

Příklad 4: osobní volba norem

Příklad 4: hlavní pojem a přístupy

Hlavní otázka je svoboda volby norem

Humanistický přístup navrhuje ne jednoznační zákaz na normy, ale možnost volit normy a odstoupit od nich

Revoluční přístup podporuje vliv veřejnosti jako zdroj norem a ukazuje na ni jako na omezení, moderní doba jako podporující různobarevnost norem

Příklad 4: doporučení „Kdyby to byl esej“

Porovnání je zaměřeno na postoj k volbě norem, a ne přímo na ohodnocení postoje k problému podle norem. Tento přístup má své výhody, ale potřebuje více práce: systém faktorů, ovlivňujících volbu norem v těchto filmech

Zřetelnější otázka ceny odmítnutí norem v obojích filmech

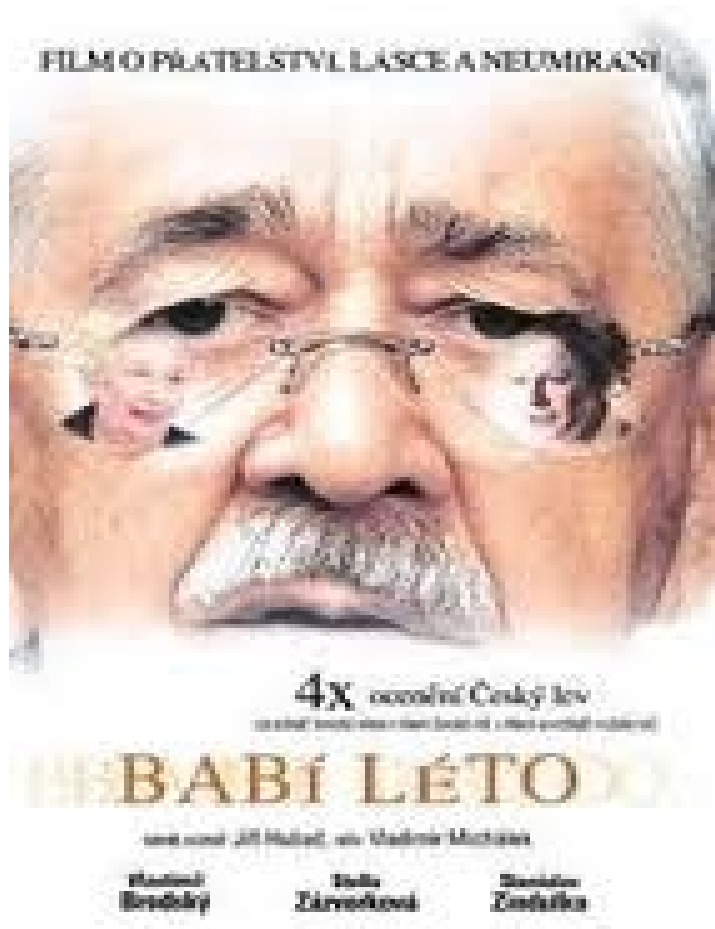
Odborník: film a problém klienta

Co obsahuje film s pohledu lidí, pro nichž je postoj k normám má význam: chová se podle norem, omezeny normami, volí normy, odmítá normy

Filmy se rozdělují na terapeutické a na te, které potřebují odhalování norem

Příklad 5: chování lidí v starším věku

Příklad 5: hlavní pojem a přístupy

Neformální normy chování lidí staršího věku a předpisy (očekávání)

Humanistický a pseudo-revoluční (do konce funkcionalistický) přístupy jako zdroj revolty proti těmto předpisům

Filmy představují narrativ zvládání s normami

Příklad 5: doporučení „Kdyby to byl esej“

Propojit mezi sebou

Základní sféry života: manželství, kamarádství,
rodičovství

a

Základní city: zápas mezi konstruktivními a
destruktivními city

Nějakým způsobem využít očividní rozdíl mezi
filmy, první je umělecké dílo, ale druhý je serial

Kritik: umělecké prostředky na vyjádření postoje

Filmy se rozdělují podle úrovně umění a prostředků, jež byly využeny za účelem určitého cíle

Soustředěnost na žánru a originalitě filmu

Rozbor klišé a jejich překonání (vyhýbání jim) ve filmu

Příklad 6: gotický humor

Příklad 6: hlavní pojem a přístupy

Fokus na prostředcích:

Klišé o smrti, sňatku, lásce, invaliditě

Žánr filmu jako zdroj prostředků na překonání klišé

Různobarevnost prostředků ve filmech
různého typu

Příklad 6: doporučení

„Kdyby to byl esej“

Propojit mezi sebou různé prostředky,
analyzovat to, jak se toho vnímá divák

Analyzovat filmy v kontextu jiných filmů Tima
Burtona více <http://www.timburton.com/>

Doplňovat analýzu námětu rozborem
pohledu Burtona

Kontexty!!!! Gotický styl, jeho význam dříve a
teď

Dá se využít filmy Burtona v terapii

- Tabu na diskuzi o smrti a umírání
- Význam smrtelnosti pros smysl pro život
- Žal jako cesta k nezávislosti

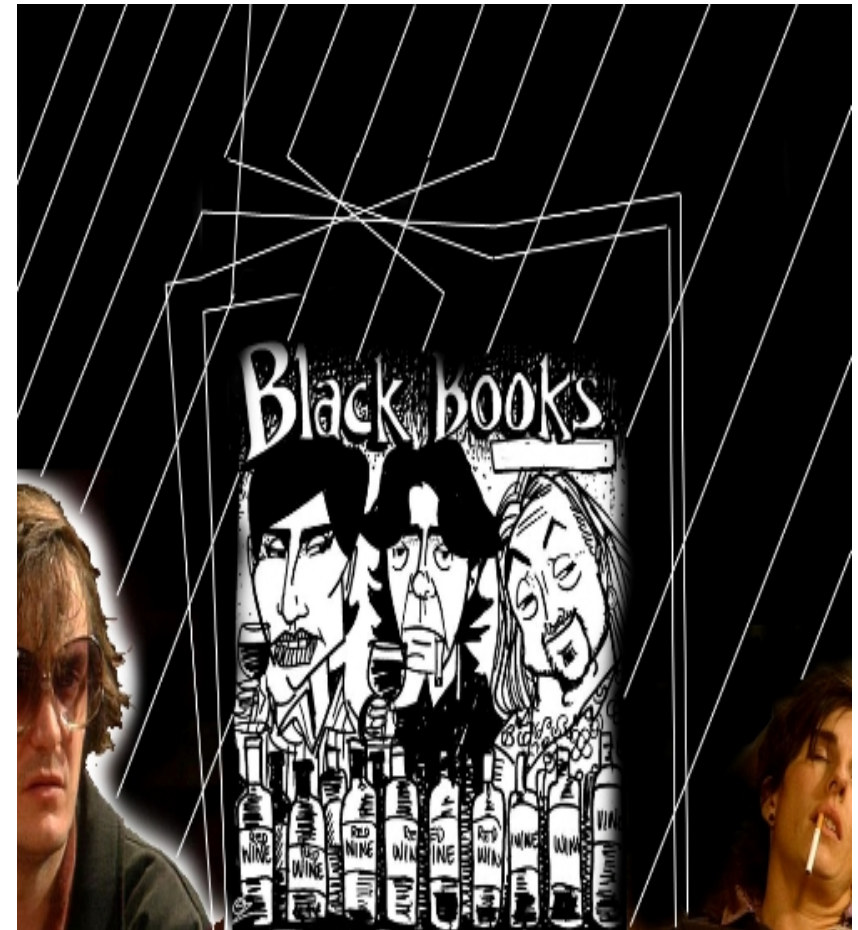
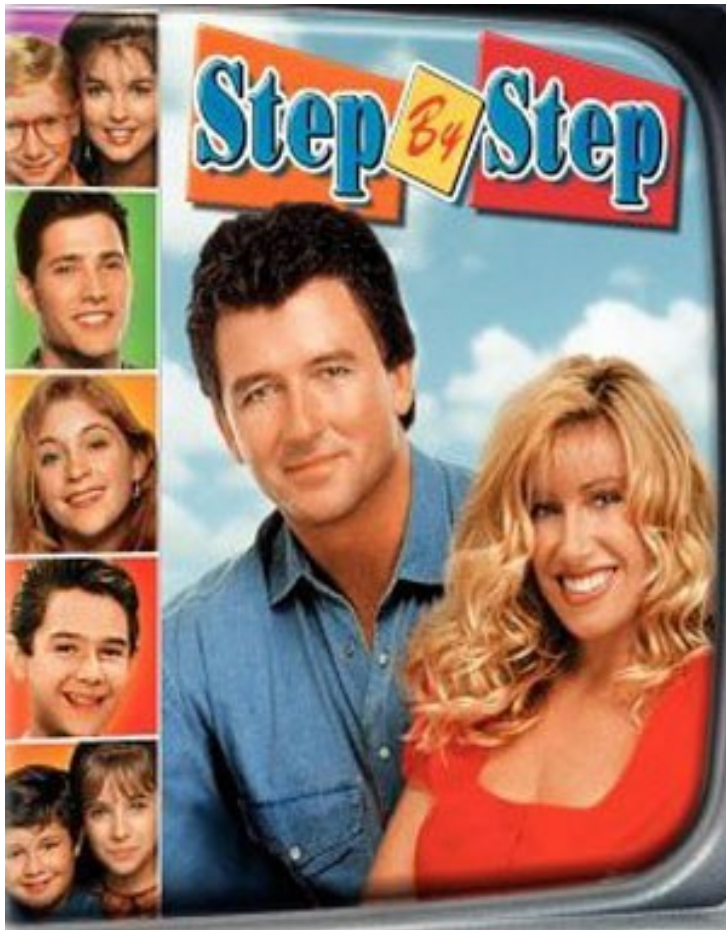
Divák: chápat se...

Osobní všímání filmu, důvody
akceptování a odmítnutí filmu

Přednosti jako diváka

Ohodnocení vlivu filmů a toho, co
ovlivňuje volbu filmů

Příklad 7: jak zařídit svůj život

Příklad 7: hlavní pojem a přístupy

Co je rodina, prostředí pro další nucení k uplatnění norem nebo prostor pro autonomie

Volba pro osaměly, ale nezávislý život

Všímání filmů jako vysilujících normy a hledání ve filmu podpory svým názorům

Příklad 7: doporučení „Kdyby to byl esej“

Film provokuje, manipuluje, odhalí - co film dělá, aby přesvědčil

Nakolik je tímto směrem účinný

Co z filmu zaujalo nejvíc

Otázka pro ostatní

Podle Vás, jakou pozici jste uskutečnili ve svém porovnání filmů ?

Příští: rozbor dalších porovnání

Příklad aplikování filmu *Cloud cover*

Využívání filmu jako projektivního
testu, který nabízí materiál pro
interpretace

Klasický projektivní test a film

Porovnání

Testy

- Neutrální stimul
- Funkcionalistický přístup k rozboru, patologie nebo norma
- Klient je pasivní účastník interpretace

Film

- Stimul má určitý význam
- Humanistický přístup k rozboru, city a hranice
- Klient je aktivní účastník interpretace

Otázky k příkladu aplikování

Jak se všímá Tanya filmu?

Jaký svůj problém se projevuje v průběhu interpretace filmu?

Jak se mění její pohled na svůj problém?

Diskuze o filmu jako zdroj informace o klientovi

Etické závady: udržovat rovnost komunikace
a upřímnost

Jaký druh informace se dá zjistit

Interpretace filmu v kontextu situace, v níž
se nahází klient

Rozbor filmu *Cloud cover: vlastnosti hranic*

Propustnost: schopnost vysvětlovat své hranice

Flexibilita: různá míra hranic v komunikaci s
různými lidmi

Stabilita: udržování hranic v komunikaci

Chápání hranic jiných lidí

Co ubližuje hranice

Vina zvyšuje propustnost hranic, ten, jíž cítí vinu, neudrží hranice

Nenávist zmenšuje propustnost hranic a také respektování hranic jiných lidí (nedostatek stability)

Frustrace omezuje flexibility

Jak humanistický přístup definuje lidi, jíž mají stigma zločinec?

Podle ohodnocení činu jsou zločinci

Podle humanistického přístupu ti, kdo chtějí více, než můžou dosáhnout a nechtějí se změnit

Nemůžou zůstat a nebo dosáhnout souhlasu s sebou, a čím se přibližují k cíli, tím jsou vzdálenější od sebe

Cena za odkaz od sebe

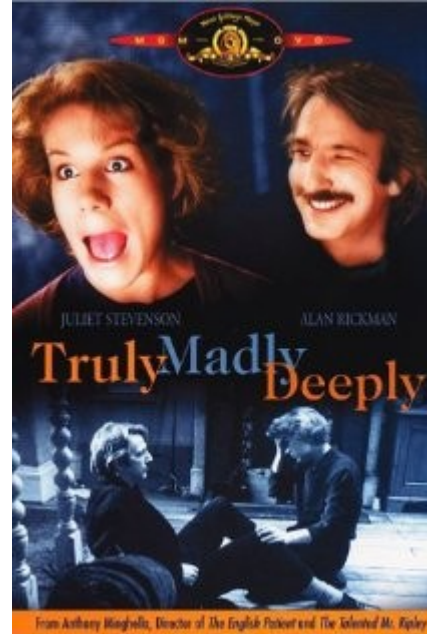

- Jakou cenu hradí Tom Ripley za svůj úspěch?
- Čeho se boje?
- Kdo je oběť? A čeho?
- Proč ve filmu není odplata?

Čím humanistický popis osobnosti zločince je odlišný od klasického?

- Sociopatická osobnost
- Patologická krutost
- Mindrák méněcennosti
- Intence se přesvědčit o svou unikátnost
- Přimáčknuté city
- Volba mezi citem a úspěchem
- Zákaz na sebeakceptování
- Priorita blahobytu

Anthony Minghella (1954–2008)

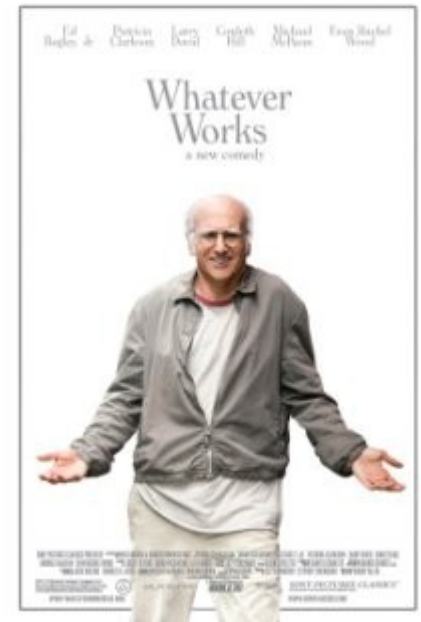
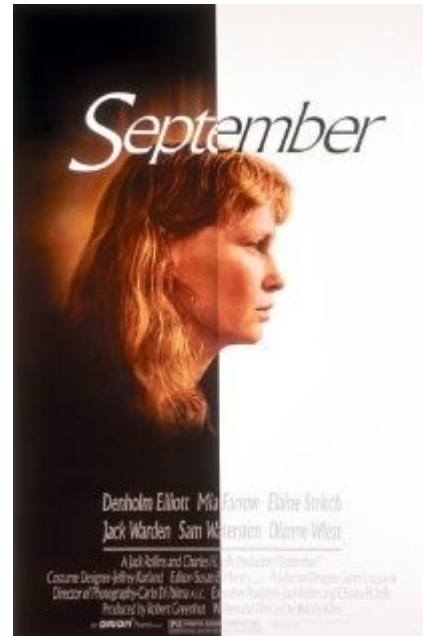
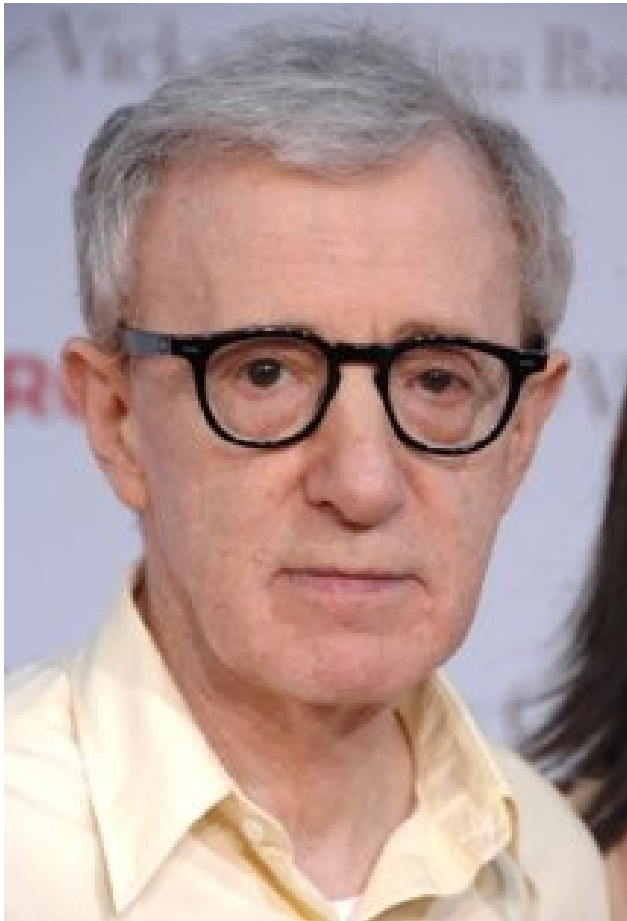

Příklady filmů: *Hra osudu*

Woody Allen

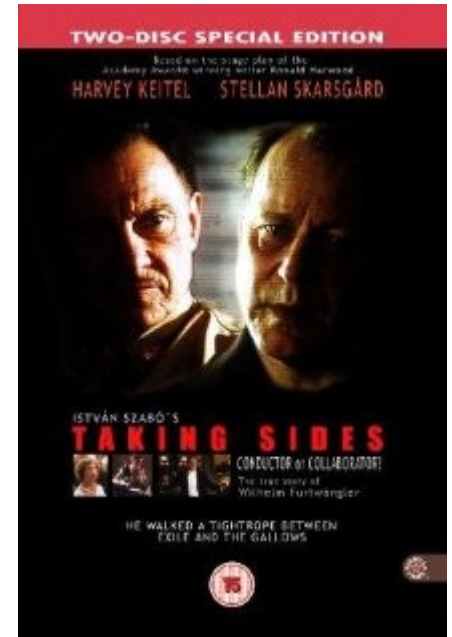
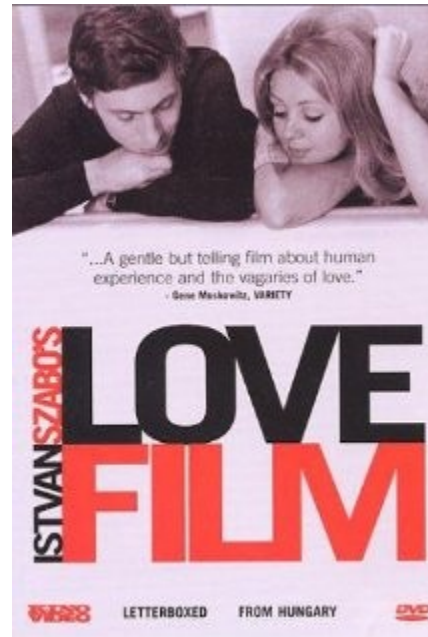
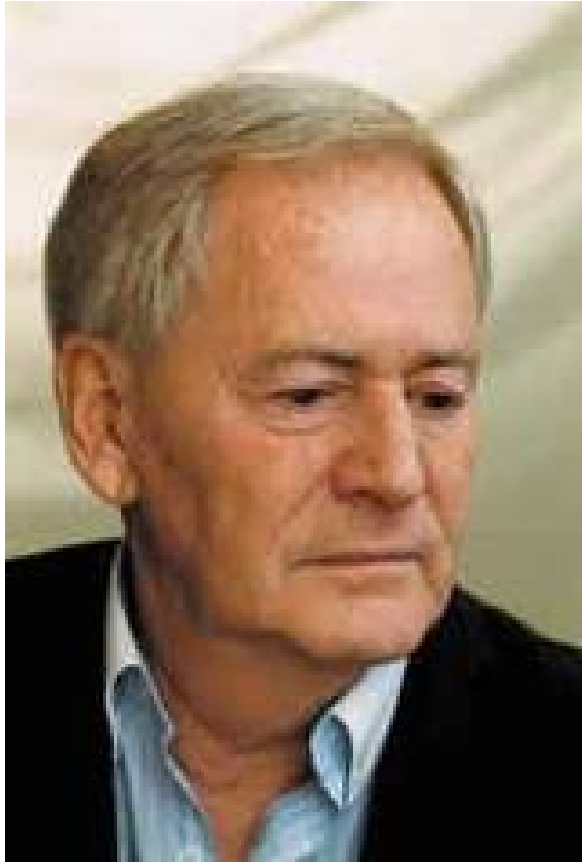

Konflikt intencí jako důsledek doby

- Jakou volbu má postava?
- Čeho se boje více, přijít o úspěch nebo zůstat závislým?
- Je zločinec podle průměrného mínění?

Istvan Szabo

Omezení humanistického přístupu

Reflexivní přístup Co je zdrojem projevu spontánního chování? Má to význam?

Revoluční přístup Co se stane s tím, kdo projevuje svou spontánnost? Dokáže se humanistický přístup překonat sociální exkluzi?

Funkcionalistický přístup Může humanistický přístup zajistit sociální bezpečí?

Rozbor filmu *Elektropolis*

Osobní spontánnost vs. Veřejný pořádek

Proč spontánní projevy jsou v protikladu veřejnému pořádku?

Proč volba ve prospěch spontánnosti a proti pořádku má anglický název *downshifting*?

Kdy člověk může a kdy nedodržovat balanc mezi spontánním chováním a pořádkem?

Rozbor filmu *Elektropolis*

Nejednoznačné zdroje spontánního chování

Co ovlivňuje styl tančení, kdo dává vzorek tance?

Co způsobí první projev tančení panáčka?

Proč lidi začínají tančit, co je vlivem: zvyk opakovat pochyb semaforu nebo jejich vlastní intence?

Rozbor filmu *Elektropolis:*
vyloučenosť humanistickej komunity

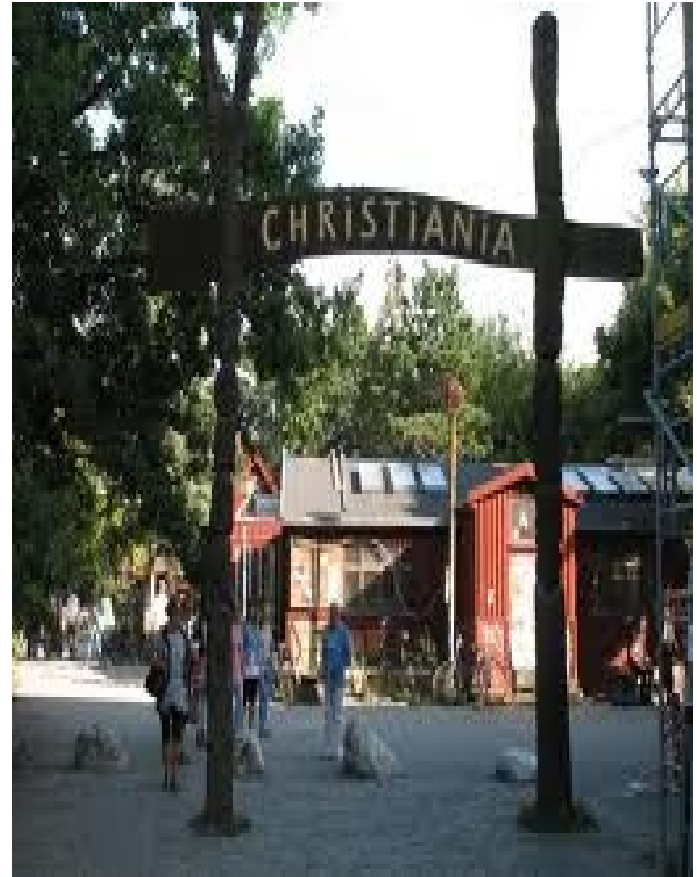
Čím se odlišuje panáček od jiných?

Co znamená bydlit v komunitě?

Bydli panáček v komunitě nebo je sám?

Komunita v Kodaně

Albert Schweizer

Jedná z nejlepších knih o humanismu

Motto k knize

André Malraux:

Hledám tuto
nejvýznamnější oblast
duši, ve které pocit
bratrstva odolává
absolutnímu zlu

Domácí úkol 4

Probrat seznam filmů:

<http://www.plannedlegacy.com/newsletter/movies-with-feeling.html>

Jaké z uvedených filmy znáte, a na jaké byste se chtěli podívat podle popisu (1-3), odůvodněte svůj zájem